

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

20. De ministrante baptismum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

ego sum Apollo. Præterea Latinus utitur indicatiuo, ad exprimendam præsentialitatem effectus, Græci, deprecariuo, ad significandum, quod à Deo est communicanda gratia. Rursus, Latinus utitur secunda persona, quia aures spirituales considerat in baptizato; at Græcus tertia persona, utens, illorum baptizatorum nomine, quia non semper corporaliter audiunt: Græci tamen, si intentionem debitam habeant, verè in sua baptizant forma.

De ministrante baptismum.

CAPVT XX.

Vltra materiam, & formam sacramenti, necessarius est minister conferens. Hic autem non potest esse vnus respectu sui ipsius minister, quia tunc veritas formæ non consisteret: non enim verum esset dicere, *Ego te baptizo*. Est autem duplex minister, vnus necessitatis, alter ex officio. Minister ex officio tantum est Sacerdos, & non omnis, sed Curatus, seu Parochus; adeoque peccaret, qui extra necessitatem baptizaret, nisi Parochus esset: & si laicus esset, fieret irregularis, vt habetur cap. i. de clerico non ordinato ministrante: hæc tamen irregularitas est intelligenda, si solenniter baptizet. Vnde non bene Siluester verbo, baptismus, 3. §. i. vniuersaliter est loquutus. Minister necessitatis adhuc duplex est, vnus secundum legem ordinariam Dei.

Alter est secundum supernaturalem Dei ordinationem. Hic posterior est Angelus, aut anima extra corpus, qui ex diuina voluntate possunt baptizare, non tamen secundum communem Dei legem. Vnde, nisi constet esse bonum Angelum, vel animam sanctam, non est baptismus censendus; secus si boni sint: tunc enim voluntate diuina fecisse credendum est. Minister verò secundum communem Dei legem, est homo cuiusque sexus, siue vir, siue foemina, siue hermaphroditus; cuiusque ætatis, siue puer, habens tamen vsum rationis, siue iuuenis, siue senex; cuiusque status, siue laicus, siue ecclesiasticus; cuiusque conditionis, siue seruus, siue liber; cuiusque vite, siue Iudæus, siue Paganus, siue alius quiuis infidelis; cuiusque moris, siue peccator, siue non; siue præcisus ab Ecclesia, siue non: omnes isti possunt baptizare. Tamen in

omnibus est necessaria intentio debita faciendi id, quod in
Ecclesia, vti diximus. Vnde, licet infidelis non crederet se
quam boni facere, & cum irrisione faceret, si tamen ad pertin
nem baptizandi baptizaret, intendens facere id, quod facit Ec
clesia Christiana, vel vt ille petit, vere baptizaret. Quam
autem isti omnes possint in necessitate baptizare, & non pec
cent, licet in peccato sint, sicut peccat, qui solenniter, in pec
cato existens, Sacramentum ministrat, tamen vnusquisque in
ferior debet cedere in præsentia superioris; vt cum adest vir,
non debet baptizare foemina; cum Ecclesiasticus, non debet
laicus, & sic consequenter; licet non esset mortale oppositum
facere: immò aliquo casu, potius a laico, quam a Parocho, et
iam baptismus esset suscipiendus, puta, si Parochus nollet ba
ptizare, nisi accepta pecunia in pretium, quod Simonia est,
tunc, si paruulus est baptizandus, baptizetur potius ab ipso te
rente illum ad baptismum. Quòd si adultus est, petat ab alio
etiam infideli: & si nullus abest, & periculum mortis inest,
tunc potius debet mori cum baptismo in voto: in hoc enim
saluatur. Et hæc est communis sententia. Licebit tamen aqua
puram emere ad baptizandum, quia non est emptio rei sacræ.
Hoc autem est obseruandum in ministro, vt vnus sit; plures
enim baptizare non possunt. Vnde si essent, vnus mutus, qui
non posset verba proferre, alter manibus carens, qui non
posset aquam infundere, si vterque conueniret, & vnus r
num, alter aliud præstaret, non esset baptismus. & hæc est
communis sententia, licet oppositum aliqui velint, sed non
est opinio conueniens: nam verba notant exercitium actus
ab ipso ministrante, etiam in forma Græca. Nec etiam est ba
ptismus, cum multi baptizant, & singuli dicunt, nos te bap
tizamus, ita quòd illud pronomen faciat sensum copulatum,
seu completum, quasi singuli alios in baptismi consortio
gnificent, tunc non esset baptismus, vt communior opinio te
net, licet aliqui teneant oppositum, At si multi baptizent, sin
guli dicentes, ego te baptizo, vel, nos te baptizamus, per illud plu
rale intendentes singulare, tunc esset baptismus. Si enim vnus
præcederet, iste baptizaret, illi non, sed essent rebaptizatores: si
verò omnes simul, tunc omnes, & singuli baptizarent, sicut
multi consecrant hostiam. Quòd posset accidere, si forsan duo
aliqui de præbenda contententes baptizare conarentur. Hæc
sunt circa ministrum notanda.

Sed vnum esse dubium hic poterat, an baptismus collatus

a malo

mallo ministro si ita efficax, sicut collatus à bono. Et dico, quod quantum ad effectum per se ipsius baptismi, qui datur ex opere operato, æqualis est valoris uterque baptismus; tamen ex parte illius, qui dans sua deuotione, & petitione impetrat à Deo, maioris efficaciam est baptismus collatus à bono. Amicus enim Dei & seruus impetrat ea, quæ inimicus & peccator impetrare non potest pro alijs. Aliud dubium de eo, qui putat se baptizare sceminam, & baptizat masculum, aut putat baptizare Petrum, & baptizat Ioannem, dico quod error personæ, vel sexus, non impedit baptismum, dummodò minister baptizare intendat; nisi exprimeretur in intentione, quod non vult baptizare, si est alius, quam putat. Sed hoc nullus facit.

De suscipiente Baptismum.

CAPVT XXI.

Post Euangelij promulgationem per Apostolos factam, præceptum diuinum generale est, omnes ad baptismum suscipiendum obligans, sine quo in re, vel in voto suscipio, nullus de lege ordinaria saluatur, iuxta illud Ioannis 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest intrare in regnum Dei.*

Sub hac autem generalitate, primò comprehendimus existentes in originali peccato, siue etiam existentes in actuali, etiam sanctificatos in utero matris, si qui modò essent: tales enim tenerentur in modò sub præcepto recipere, ut haberent characterem, & ut Christo Domino in passione, quod per baptismum fit, conformarentur, quamuis hi si, ante baptismum decederent, salui essent ratione gratiæ sanctificantis.

Secundò, comprehendimus etiam paruulos, & adultos: paruulus enim baptismus conferri potest, & collatus consequitur suum effectum, ut definitur in cap. maioris, de baptismo: si enim his conferri non posset, esset illa ætas absque remedio, quod vanum est dicere. Hoc circa paruulos est aduertendum, quod secundum communem sententiam, & probabiliorem, si filij sint infidelium, qui sui iuris sunt, & non serui, non debent inuitis parentibus baptizari, quia iure naturæ sunt ipsorum parentum: quod si baptizarentur inuitis parentibus, tunc nec baptismus; tamen non sunt ab illorum cura subtrahendi,

donec